

Олена Фенчук

Житомирський державний університет ім. Франка

м. Житомир

ВЕБ-КВЕСТ ЯК ІННОВАЦІЙНА ПРОЕКТНА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Сучасний етап оновлення системи національної освіти, згідно вимог загальноєвропейського простору, потребує нестандартного підходу, нових пошуків, створення інноваційних навчальних технологій та методик. Технологічний підхід у світовій педагогічній практиці розглядається як альтернативний традиційному, в основі якого лежить отримання готових знань та їх репродуктивне засвоєння. Новітні технології є не тільки джерелом інформації але й сприяють підвищенню мотивації навчання його диверсифікованості; стимулюють процес самоосвіти; формують навички самостійної, зосередженої діяльності; підвищують інформативність, інтенсивність, результативність освіти. В свою чергу, Інтернет-технології покликані сприяти розвитку індивідуальних освітніх траєкторій: більшою мірою адаптувати зміст учбового матеріалу до індивідуальних особливостей студентів, рівня їх знань і умінь.

Система освіти, на думку багатьох дослідників, розвивається в прямій залежності від соціальної та політичної стратегії держави та спрямована на виконання соціального замовлення суспільства. Саме тому питання оволодіння інформаційними ресурсами, формами їх зберігання та подальшого використання, впровадження інноваційних методик, а саме веб-технологій, в процесі вивчення іноземної мови набуває першочергового значення та вимагає пошуку сучасних підходів до організації освітньої діяльності.

Методика навчання іноземній мові з використанням веб-ресурсів ґрунтується на створенні відповідного навчально-інформаційного середовища. Навчання може бути вдосконалене шляхом забезпечення студентів могутніми програмними засобами обробки даних. Такі засоби дозволяють їм вирішувати практичні задачі і працювати з реальними базами даних. Специфіка технологій Інтернету полягає в тому, що вони надають як студентам так і викладачам величезні можливості вибору джерел інформації, необхідної в освітньому процесі, завдяки доступу до таких інформаційних масивів, як:

- глобальні, регіональні й локальні мережі зв'язку та обміну даними;
- базова інформація, розміщена на Web- і FTP-серверах мережі;
- оперативна інформація, яка надсилається систематично замовникові по електронній пошті відповідно до обраного списку розсилання;
- різноманітні бази даних ведучих бібліотек, інформаційних, наукових і навчальних центрів, музеїв;
- інформація про компакт-диски, відео- та аудіокасети, книги і журнали, які розповсюджуються через мережеві магазини.

Проблема використання технологій Інтернету полягає в організації цілеспрямованого пошуку інформації, її структурування та продуктивне використання в навчальній діяльності. Одним із можливих шляхів до вирішення вищевказаної проблеми є застосування веб-квест технології, яка поєднує проектну технологію навчання, інтегрує програмовий, груповий, комунікативний та проблемний методи.

Вітчизняними та зарубіжними науковцями досліджуються можливості та перспективи ефективного використання Інтернет-ресурсів у навчанні іноземної мови (Р. Гуревич, В. Жульківська, Т. Гусак, І. Клименко, К. Корсак, Л. Кудрявцева, П. Сисоєв, М. Танась, П. Таланчук, В. Шейко, С. Термінасова, Є. Полат, В. Гезергуда, Дж. Шейлз, Берні Додж, Том Марч, Річард Вернер та інші).

Як показав аналіз досвіду застосування, впровадження та апробації веб-квестів у сфері освіти (Р. Адлер, М. Лонг, А. Миролубова, О. Полякова, Е. Багузіна) включення їх в систему навчання іноземним мовам дозволяє: розвивати навички інформаційної діяльності, сформувати позитивне емоційне ставлення до процесу пізнання, підвищити мотивацію навчання, якість засвоєння знань з навчальної дисципліни, розвивати творчий потенціал студентів; формувати загальні уміння оволодіння стратегією засвоєння навчального матеріалу.

Веб-квест (WebQuest) – це методика проектного навчання, спрямована на результат, який отримується в процесі розв'язання тієї чи іншої теоретичної або практичної проблеми: студент отримує проблемне завдання (проект, який включає елементи рольової гри) та для його виконання використовує інформаційні ресурси Інтернету. Першими розробниками веб-квеста як навчального

ресурсу були Берні Додж та Том Марч. За визначенням Берні Доджа "веб-квест" розроблений для "організації ефективного використання часу студента та спрямування зусиль на роботу з інформацією, а не її пошук". Веб-квест розширює кругозір студента, сприяє розвитку аналітичного, критичного та творчого мислення, навичок вирішення завдання, працюючи в команді. За своєю сутністю веб-квест – це дидактична структура, в рамках якої викладач удосконалює пошукову діяльність студентів, задає їм параметри цієї діяльності і визначає її час, вчить студентів самостійно мислити, знаходити та розв'язувати проблеми, залучаючи з цією метою знання з різних галузей, прогнозувати результати та можливі наслідки різних варіантів рішення, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Роль викладача у навчальному процесі суттєво змінюється, він виступає як координатор з високим рівнем предметної, методичної та інфокомунікаційної компетенції. За визначенням Берні Доджа веб-квести можна поділити на короткострокові (Short Term WebQuests) та довгострокові (Longer Term WebQuests). Короткострокові веб-квести розробляють з розрахунку на одне-три заняття. Метою "Short Term WebQuests" є "отримання знань та їх інтеграція". Як результат роботи з короткостроковим веб-квестом, студент набуває навички опрацювати та систематизувати велику кількість інформації в рамках невеликого за обсягом часу та використовувати її для виконання проекту. Довгострокові веб-квести, як правило, розраховані на термін від одного тижня до місяця. Після завершення роботи над довгостроковими веб-квестами, студент спроможний аналізувати матеріал, трансформувати його та використовувати для створення власної веб-сторінки та веб-сайту. Проблемні завдання та тематика веб-квестів можуть бути будь-якого рівня складності та різнитися за контентом. Результати виконаного веб-квеста можна представити як усний виступ, есе, комп'ютерна презентація, веб-сторінка тощо. Детальніше ознайомитись з типами завдань для веб-квестів та рекомендації по їх розробці можна на сторінці: <http://projects.edtech.sandi.net/staffdev/tpss99/tasksimap/>.

Розробка веб-квестів забезпечує максимальну інтеграцію Інтернет – ресурсів у вивчення навчальних дисциплін на різних рівнях навчання та охоплює як окрему тему, проблему так і навчальний предмет в цілому та міжпредметні зв'язки.

Структура веб-квеста може різнитися за конфігурацією, але має містити наступні розділи:

1. Вступ – подаються загальні відомості, прописуються ролі учасників, індивідуальні та командні завдання, короткий опис (сценарій) веб-квесту.
2. Завдання – формулюються проблемні завдання та опис форми, в якій буде представлено кінцевий очікуваний результат самостійної роботи.
3. Алгоритм роботи над творчим проектом та список інформаційних джерел – опис послідовних дій, ролей та ресурсів необхідних для ефективної організації роботи над веб-квестом та виконання завдання (посилання на Інтернет-ресурси, дані про експертів в даній області, адреси електронної пошти, конференції в синхронному та асинхронному режимі, додаткові джерела інформації та матеріали: приклади, шаблони, таблиці, бланки, інструкції, мапи, діаграми, словники тощо).
4. Оцінка – список критеріїв та параметрів оцінки виконаного веб-квесту, представлених у вигляді бланку-оцінки (критерії та параметри розробляються в залежності від складності навчального завдання).
5. Підсумок – короткий опис результатів досягнутих при виконанні веб-квесту.
6. Список використаної літератури, посилання на ресурси, використані для створення веб-квесту.
7. Коментарі для викладача – методичні рекомендації для викладачів, студентів, які будуть використовувати веб-квест.

Особливу увагу важливо приділити заключному етапу, на якому проходить презентація проекту. Доцільно організувати обговорення з подальшою оцінкою дослідження, визначення критеріїв, орієнтованих на тип проблемного завдання і форму представлення результату. За результатами дослідження проблеми формулюються висновки та пропозиції.

Застосування проектної методики навчання іноземної мови сприяє розвитку особистості майбутнього фахівця, дозволяє створити цілісну дидактичну модель вивчення іноземної мови, розвиває ініціативу, впевненість в собі, вміння творчо виконувати поставлені завдання, самостійно приймати відповідальні рішення, захищати власну точку зору, критично мислити. Методика використання веб-технологій, зокрема веб-квестів у навчальному процесі розвиває пізнавальну активність студентів та навички самостійного одержання знань; активізує навчальний процес, сприяє підвищенню індивідуалізації навчання та його якості.

